

INFORMACIJA O OTKUPU JAGNJADI I INSTRUKCIJA O EVIDENCIJAMA OTKUPA I PLAĆANJA PDV-A ZA 2019. GODINU

1. Uvodne napomene

Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja preko stručnih službi na terenu prati tržište poljoprivrednih proizvoda i u slučaju procjene da je došlo do poremećaja u vidu pojave tržišnih viškova donosi odluku o sprovođenju intervencija na tržištu u vidu skladištenja poljoprivrednih proizvoda. Jedan od osjetljivijih sektora je sektor jagnječeg mesa gdje se tokom septembra mjeseca javljaju značajni viškovi. Na inicijativu Ministarstva, a u saradnji sa nadležnim institucijama, Ministarstvom rada i socijalnog staranja, Fondom PIO Crne Gore, Investiciono-razvojn timer fondom od 2002. organizuje se otkup tržišnih viškova jagnjadi koji se preko predstavnika mesne industrije plasiraju Savezu udruženja penzionera Crne Gore. Sprovođenjem ovog programa stvara se mogućnost da s jedne strane poljoprivredni proizvođači realizuju tržišni višak jagnjadi a s druge, penzionerima se omogućuje da se po povoljnim cijenama snabdiu kvalitetnim mesom.

Posebnu ulogu u realizaciji ovog programa ima mesna industrija koja obezbjeđuje glavnu logistiku i Investiciono razvojni fond koji obezbjeđuje kredit u iznosu od 2 miliona eura za finansiranje aktivnosti otkupa i urednu isplatu poljoprivrednih proizvođača.

U prethodnom periodu otkup su organizovale kompanije: „Gradina Company“ - Rožaje; „Mesopromet“ - Bijelo Polje; „Goranović“ – Nikšić. Kompanije „Mesopromet“ - Bijelo Polje i „Goranović“ – Nikšić ispunile su sve potrebne uslove i pokazale interesovanje za nastavak realizacije ovih aktivnosti. Kompaniji „Gradina Company“ – Rožaje zbog dospjelih kreditnih obaveza prema Investiciono razvojn timer fondu Crne Gore ne mogu biti obezbijeđena kreditna sredstva za učešće u ovoj aktivnosti 2019. godine. Ta činjenica donosi veliki rizik za učešće ove kompanije u otkupu jagnjadi u pogledu ispunjenja obaveza prema poljoprivrednimer proizvođačima za otkupljenu jagnjad. Mjerama podrške iz svojih budžeta Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja, Ministarstvo rada i socijalnog staranja i Fond PIO Crne Gore, subvencionirali su jedan dio otkupne cijene kako bi se ponudila stimulativna cijena za proizvođače i povoljna prodajna cijena za penzionere.

Projekat otkupa jagnjadi u prethodnom periodu imao je veoma pozitivne efekte kod stočara koji u kontinuitetu imaju sigurnost otkupa, povoljne cijene, sigurno plaćanje, a penzionerska populacija je dobila povoljne mogućnosti za nabavku ove vrste proizvoda po subvencionisanim cijenama posebno za najugroženije kategorije stanovništva i do 20% niže od tržišnih sa mogućnošću plaćanja mesa odloženo na 8 mjesečnih rata i bez kamate.

Po osnovu ugovora o isporuci jagnječeg mesa i proizvoda od mesa potpisanih između Saveza penzionera Crne Gore i predstavnika mesne industrije za prethodni period realizacije ove aktivnosti, pojavio se problem nemogućnosti naplate dijela duga od strane preminulih penzionera u iznosu od 116.657,71 eura, a što je verifikovano kroz sravnrjenje duga koje je uradio Fond PIO. Nenaplaćena potraživanja utiču na finansijsku stabilnost kompanija i mogućnost nastavka realizacije ove aktivnosti, a posebno blagovremenog plaćanja poljoprivrednimer proizvođačima za otkupljenu jagnjad. Vlada Crne Gore je 2016. godine izvršila plaćanje duga kompanijama nastalog po ovom osnovu za period prije 2015. godine.

2. Otkupljene količine i stanje na tržištu

U 2015. godini je otkupljeno ukupno **13.132** jagnjadi od čega:

- Goranović – Nikšić _____ **6.504** grla,
- Mesopromet – Bijelo Polje _____ **4.668** grla,
- Gradina – Rožaje _____ **1.960** grla.

U 2016. godini je otkupljeno ukupno **10.406** jagnjadi od čega:

- Goranović – Nikšić _____ **5.065** grla,

- Mesopromet – Bijelo Polje _____ **3.756** grla,
- Gradina – Rožaje _____ **2.405** grla.

U 2017. godini je otkupljeno ukupno **12.964** jagnjadi od čega:

- Goranović – Nikšić _____ **6.223** grla,
- Mesopromet – Bijelo Polje _____ **4.960** grla,
- Gradina – Rožaje _____ **1.771** grla.

U 2018. godini je otkupljeno ukupno **12.699** jagnjadi od čega:

- Goranović – Nikšić _____ **6.439** grla,
- Mesopromet – Bijelo Polje _____ **4.603** grla,
- Gradina – Rožaje _____ **1.657** grla.

Na osnovu raspoloživih podataka koji su dobijeni od strane samih poljoprivrednih proizvođača, procjenjuje se da je sadašnji tržišni višak jagnjadi oko 14 000 grla, s tim što bi se kroz aktivnost ovog programa realizovalo oko 13 000 grla na osnovu potrebe Saveza penzionera Crne Gore.

Takođe, značajno je istaći da se iz Agrobudžeta za 2019. godinu podržavaju gazdinstva koja se bave ovčarstvom kao pretežnom djelatnošću i ista su dobila premije od 8 eura po grlu ako na gazdinstvu drže više od 30 ovaca na period duži od 6 mjeseci. Takva gazdinstva, kao robni proizvođači su ciljna grupa i za otkup tržišnih viškova jagnjadi. Po ovom programu sezonskog otkupa takođe će se otkupljivati jagnjad i od manjih proizvođača koji imaju identifikovana grla u bazi podataka Uprave za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove.

3. Korekcija kamatne stope

Sve do 2013. godine, ove kompanije su koristile bankarska sredstva za isplatu otkupljenih jagnjadi poljoprivrednim proizvođačima. Efektivna kamatna stopa je iznosila 8,5%, kompanije su plaćale 2,5%, a kroz podršku putem subvencionisanja 6% kamate na godišnjem nivou, obezbjeđivalo je Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja. Međutim, Investiciono razvojni fond je od 2013. godine obezbjeđivao kreditna sredstva za otkup jagnjadi u iznosu od 2 miliona eura, sa kamatnom stopom od 3% na godišnjem nivou. U 2013. godini kompanije koje su vršile otkup jagnjadi su plaćale kamatu po stopi od 1,5%, a Ministarstvo rada i socijalnog staranja, Fond PIO Crne Gore i Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja preostalih 1,5%, a u 2014, 2015. i 2016. godini kamatu na angažovana kreditna sredstva po stopi od 3% plaćale su ove kompanije. U 2017. i 2018. godini navedene kompanije plaćale su kamatu na angažovana kreditna sredstva po stopi od 2,5%.

4. Organizacija otkupa

Otkup i distribuciju jagnjadi do penzionera nije moguće cjelovito uraditi bez podrške određenih subjekata i ispunjenja odgovarajućih uslova.

Pritom se ima u vidu:

- da su poljoprivredni proizvođači kao fizička lica prodavci jagnjadi;
- da su penzioneri, kao fizička lica, kupci jagnjadi;
- da su klanice posrednici u otkupu i da pružaju uslugu klanja, obrade i distribucije mesa;
- da je Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja organizator otkupa jagnjadi;
- da Savez penzionera Crne Gore pruža logističku podršku penzionerima;
- da Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja, Ministarstvo rada i socijalnog staranja i Fond PIO subvencionišu solidarno predmetnu transakciju sa 1,1 €/kg mesa;
- da Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja, Ministarstvo rada i socijalnog staranja i Fond PIO solidarno pokriju nenaplativi dug nastao po osnovu isporuke jagnječeg mesa i proizvoda od mesa penzionerima.

Na osnovu podataka koje je Savez penzionera Crne Gore, posredstvom opštinskih udruženja prikupio za potrebe penzionera potrebno je organizovati otkup za 13 000 jagnjadi za 2019. godinu.

5. Instrukcija za obračun PDV-a

Ministarstvo finansija počev od 2010. do 2013. godine izdavalo je instrukciju o plaćanju PDV-a za potrebe ovog programa kojom se utvrđuje model poreskog tretmana predmetne transakcije i poreske obaveze svih učesnika u vezi sa otkupom jagnjadi. Instrukcija se primjenjivala u 2014., 2015. i 2016., 2017. i 2018. godini i važiće i u 2019. godini. Instrukcija će se realizovati na sljedeći način:

1. Individualnim poljoprivrednim proizvođačima priznaje se otkupna cijena za preuzetu težinu od 2,40 eura za kilogram žive vage ili ekvivalent od 4,40 eura za kilogram obrađenog mesa koje bi se davalo penzionerima na 8 mjeseci počev od novembarske penzije;
2. Klanice na svoj dio zarade za izvršene usluge klanja, obrade i distribucije mesa, uključujući dobijenu subvenciju obračunavaju i plaćaju PDV po stopi od 21% u skladu sa zakonom;
3. Klanice su dužne da obezbijede valjanu dokumentaciju o posredovanju sa proizvođačima i individualnim kupcima jagnjadi (udruženja penzionera, sindikalnih organizacija i dr.);
4. Prilikom isporuke jagnjadi kupcima ne postoji obaveza obračunavanja PDV-a, jer se radi o isporuci robe između fizičkih lica (na primjer: individualni poljoprivredni proizvođač – penzioner), pod uslovom da prihod pojedinačnog individualnog proizvođača ne premaši iznos od 18.000 eura na godišnjem nivou;
5. Što se tiče knjigovodstvene evidencije, neophodno je da postoji sljedeća evidencija:
 - a) prodavac – o isporučenoj količini stoke u kg. (otkup koji se vrši u ime i za račun članova penzionerske ili sindikalne organizacije);
 - b) posrednik – o primljenoj količini i izvršenoj usluzi (klanje, konfekcioniranje, prevoz i distribucija) na osnovu koje će izvršiti fakturisanje;
 - c) kupac – penzionerska ili sindikalna organizacija za račun svojih pojedinačnih članova ovjerava prijem robe (spisak primaoca i količina).
6. Klanice su dužne da u ime i za račun penzionerske i/ili sindikalne organizacije vode odgovarajuću dokumentaciju (tuđa roba na obradi i doradi). To podrazumijeva da se u ukupne prihode otkupljivača (tj. klanica) uključuju samo prihodi od izvršenih usluga, a isplate po ovom osnovu ne ulaze u njegove rashode. Dakle, bankarski računi klanica predstavljaju samo prolazne račune za uplate penzionera i isplate prema individualnim poljoprivrednim proizvođačima u dijelu iznosa koji se odnosi na cijenu koštanja mesa (2,40 eura žive vage, odnosno 4,40 eura mrtve vage mesa), osim za iznose koji se odnose na izvršene usluge klanica (1,1 €/kg). Konačna cijena mesa u ovom poslu je 5,50 €/kg mesa, a podršku klanicama od 1,1 €/kg solidarno snose Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja, Ministarstvo rada i socijalnog staranja i Fond PIO (subvencija).
7. Model PDV tretmana predmetne transakcije odnosi se samo kada se individualni poljoprivrednici javljaju u ulozi prodavca. Ukoliko su prodavci mesa subjekti koji su u PDV lancu, porez na dodatu vrijednost se obračunava i plaća shodno Zakonu o porezu na dodatu vrijednost.

Prilog: Kalkulacija podrške za otkup jagnjadi 2019. godine

1. Tražena količina jagnječeg mesa: 13 000 grla po 23 kg mesa daje ukupnu traženu količinu od 299.000,00 kg.
2. Subvencija od 1,1€/kg mesa za traženu količinu daje iznos od 328.900,00€, nenaplativi dug iznosi 116.657,71€, što daje ukupni iznos od **445.557,71€**.
Predlog je da tri učesnika solidarno snose razliku subvencija i nenaplativog duga, i to:
 - Fond PIO: uplata mesnoj industriji u iznosu od **148.519,24€**,
 - Ministarstvo rada i socijalnog staranja: uplata mesnoj industriji u iznosu od **148.519,24€**,
 - Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja: uplata mesnoj industriji od **148.519,24€**.

Da Investiciono razvojni fond odobri kredit mesnoj industriji od 2 miliona eura i zaključi ugovore o kreditu na rok od 12 mjeseci sa kamatom od 2,3% na godišnjem nivou.

3. Da mesna industrija uplati penzionim organizacijama solidarno (1,30€ po grlu) za administrativni rad, spiskove, kopije priznanica-čekova i distribuciju jagnjadi sa kamiona.
4. Da Ministarstvo finansija po zaključku Vlade da instrukciju Poreskoj upravi oko obračuna PDV-a kao za komisioni posao uz terećenje PDV-a samo na razliku sredstava koju ostvari mesna industrija bez terećenja subvencija.
5. Dinamika izvršenja posla:
 - da Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja pripremi informaciju za Vladu;
 - nakon dobijanja saglasnosti da se pristupi zaključenju ugovora između Investiciono razvojnog fonda i mesne industrije, kao i ugovor o isporuci mesa sa Savezom penzionera i mesnim industrijama sa jedne strane i Ministarstvom poljoprivrede i ruralnog razvoja, Ministarstvom rada i socijalnog staranja i Fondom PIO sa druge strane o subvenciji;
 - otkup jagnjadi počeo bi 14.09.2019. godine i trajao bi do 14.11.2019. godine.